

Pes baskervillský
Údolie hrôzy
Štúdia v červenom

SIR ARTHUR
CONAN DOYLE

Svetová klasika

**PES BASKERVILLSKÝ
ÚDOLIE HRÔZY
ŠTÚDIA V ČERVENOM**

PES
BASKERVILLSKÝ
ÚDOLIE HRÔZY
ŠTÚDIA
V ČERVENOM

Sir Arthur Conan Doyle

Preložil
ALFONZ BEDNÁR

slovart

Slovak Edition

© Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2011

Copyright © Alfonz Bednár (dedičia) 2011

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy
nesmie byť reprodukovaná ani šírená v akejkoľvek
forme alebo akýmkoľvek prostriedkami, či už
elektronickými alebo mechanickými, vo forme fotokópií
či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného
alebo budúceho informačného systému a podobne, bez
predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-0265-3

PES BASKERVILLSKÝ

1

Sherlock Holmes

Sherlock Holmes vstával zvyčajne veľmi neskoro, okrem tých dosť častých príležitostí, keď bol hore celú noc, ale dnes už sedel za stolom a raňajkoval. Ja som stál na koberci pred kozubom a vzal som palicu, ktorú si u nás zabudol návštevník v predchádzajúci večer. Bol to pekný, hrubý kus dreva, navrchu mal guľu, palica, akou sa dá dobre argumentovať. Hned pod guľou bol strieborný štitok, široký asi na palec. Na ňom bolo vyryté *Abs. med. Jamesovi Mortimerovi priatelia z C. C. H.* a pod tým dátum *1884*. Bola to palica, akú nosievali starodávni rodinní praktickí lekári, symbol dôstojnosti, sily a bezpečnosti.

„Tak, Watson, na čo z nej usudzujete?“

Holmes sedel ku mne obrátený chrbtom a ja som nijako nenaznačil, čím sa zapodievan.

„Ako viete, čo robím? Nebodaj máte oči na zátylku.“

„Nie, mám pred sebou pekne vyleštenú postriebrenú kanvicu na kávu,“ povedal. „Ale povedzte mi, Watson, na čo by ste usudzovali podľa palice nášho návštevníka. Kedže sme sa na neštastie tu s ním nestretli a nevieme, prečo prišiel, táto náhodná pamiatka je veľmi významná. Prezrite si ju a bol by som rád, keby ste mi podľa nej zrekonštruovali majiteľa.“

„Myslím,“ postupoval som, ako som vedel, podľa metód svojho piateľa, „že doktor Mortimer je úspešný, starší lekár, istotne veľmi vážený, keď mu jeho priatelia venovali takýto prejav úcty.“

„Dobre!“ povedal Holmes. „Výborne!“

PES BASKERVILLSKÝ

„Je pravdepodobné, že je to vidiecky praktický lekár, ktorý návštevy zväčša vybavuje peši.“

„Prečo?“

„Lebo palica, hoci pôvodne veľmi pekná, je už veľmi ošúchaná a sotva si viem predstaviť, že by ju nosil mestský lekár. Hrubý železný hrot je obdratý a je jasné, že s ňou už veľa pochodiť.“

„Celkom správne!“ povedal Holmes.

„A potom je tu vyryté *priatelia z C. C. H.* a to by mohol byť dajaký poľovnícky spolok, ktorého členom poskytol lekársku pomoc a oni sa mu odmenili týmto darčekom.“

„Teda, Watson, vy sa prekonávate,“ povedal Holmes, posunul dozadu stoličku a zapálil si cigaretu. „Myslím, že vo všetkých tých rozprávaniach, ktoré ste o mojich drobných úspechoch láskavo spísali, ste ustavične podceňovali svoje schopnosti. Možno sám nežiarite, ale ste nositeľom svetla. Niektorí ľudia, hoci sami nemajú v sebe génia, majú pozoruhodnú schopnosť podnecovať ho. Priznávam sa, priateľ môj, že som vám veľmi zaviazaný.“

Také veci mi nikdy predtým nepovedal a musím uznať, že jeho slová mi spôsobili veľkú radosť, lebo ma často dráždila jeho nevšímavosť k môjmu obdivu a k úsiliu, ktoré som vynakladal, aby som zverejnil jeho metódy. Myšlienka, že som ovládol jeho pracovnú metódu a mohol som ju sám používať, až to v ňom vzbudilo uznanie, naplnila ma hrdostou. Vtom mi vzal palicu z rúk a chvíľu ju prezeral voľným okom. Potom s výrazom záujmu odložil cigaretu, zašiel s palicou k obloku a opäť si ju prezeral lupou.

„Zaujímavá, hoci bežná vec,“ povedal, keď sa vrátil do svojho obľúbeného kúta s pohovkou. „Na palici

PES BASKERVILLSKÝ

sú dajaké stopy. Poskytujú nám východisko k niekoľkým dedukciám.“

„Uniklo mi niečo?“ opýtal som sa trochu sebavedome. „Myslím, že na nej už nie je nič dôležité, čo by som si nebol všimol.“

„Obávam sa, drahý Watson, že väčšina vašich záverov bola mylná. Keď som povedal, že ma podnecujete, myslel som tým – aby som bol úprimný – , že zavše ma dovedli k pravde vaše omyly. Niežeby ste v tomto prípade nemali pravdu. Ten človek je naozaj vidiecky lekár. A veľmi často chodí peši.“

„Tak som mal pravdu.“

„Až potiaľ.“

„Ale to je všetko.“

„Nie, nie, drahý Watson, nie všetko – vôbec nie všetko. Ja som napríklad myslel, že dar pre lekára pochádza skôr z nemocnice než od poľovníckeho spolku a že keď pred tú nemocnicu – *Hospital* – dáme písaná C. C., celkom prirodzene vyplynú z toho slová *Charing Cross Hospital*.“

„Možno máte pravdu.“

„Je to pravdepodobné. A ak to budeme pokladáť za pracovnú hypotézu, získame nové východisko, z ktorého si utvoríme predstavu neznámeho návštěvníka.“

„Nuž teda, ak budeme predpokladať, že C. C. H. znamená nemocnicu Charing Cross Hospital, aké ďalšie závery z toho môžeme dedukovať?“

„Neponúkajú sa vám samy od seba? Poznáte moje metódy. Použite ich!“

„Mne sa natíska len záver, že ten človek mal prax v meste, prv než odišiel na vidiek.“

„Myslím, že sa môžeme pustiť aj trochu ďalej. Pozrite na palicu z tejto strany! Pri akej príležitosti by bolo najpravdepodobnejšie, že by mu venovali takýto

PES BASKERVILLSKÝ

dar? Kedy by sa jeho priatelia dali dokopy, aby mu odovzdali dôkaz svojej náklonnosti? Pravdepodobne vo chvíli, keď doktor Mortimer odišiel z nemocničnej služby, aby si zaviedol súkromnú prax. Vieme, že je to dar. Veríme, že tu bol odchod z mestskej nemocnice do vidieckej praxe. Nerobíme teda prídalekosiahle závery, keď hovoríme, že dar dostal pri príležitosti odchodu?“

„To sa naozaj zdá pravdepodobné.“

„Podľa všetkého nemohol zastávať v nemocnici vedúce postavenie, lebo na také miesto sa môže dostať len človek s dobre zavedenou praxou v Londýne a taký lekár by neodišiel na vidiek. Čím teda bol? Ak bol v nemocnici a neboli vo vedúcom postavení, mohol byť praktikantom, chirurgom alebo ošetrovujúcim lekárom – niečo viac ako študent v poslednom semestri. A odišiel pred piatimi rokmi – to je dátum na palici. Takže ten vážny rodinný praktický lekár stredného veku sa vám rozplýva vo vzduchu, drahý Watson, a mení sa na mladého človeka, ktorý ešte nemá tridsať rokov, je to prívetivý, neambiciozny, roztržitý človek a majiteľ oblúbeného psa, ktorého by som opísal zhruba tak, že je väčší než teriér a menší než mastif.“

Nedôverčivo som sa rozosmial, keď sa Sherlock Holmes oprel chrbotom o pohovku a vyfukoval k povale malé kolieska dymu.

„Pokiaľ ide o posledné tvrdenie, nemám vás ako skontrolovať,“ povedal som, „ale nie je ľahké nájsť niekoľko údajov o veku a špecializácii toho človeka.“ Zo svojej lekárskej poličky som zložil *Lekársky adresár* a vyhľadal som si meno. Bolo tam niekoľko Mortimerovcov, ale iba jeden mohol byť naším nástevníkom. Nahlas som prečítal informácie o ňom.

PES BASKERVILLSKÝ

„*Mortimer, James, abs. med., 1882, Grimpentown, Dartmoor, Devon. Praktikant od 1882 do 1884 v Charing Cross Hospital. Nositel Jacksonovej ceny za porovnávaciu patológiu, za štúdiu Je choroba úpadok? Korešpondent Švédskej patologickej spoločnosti. Autor statí Niektoré prejavy atavizmu (Lancet, 1882) a Smerujeme k pokroku? (Journal of Psychology, marec 1883). Úradný lekár pre farnosti Grimpentown, Thorsley a High Barrow.*“

„Ani slova o poľovníckom spolku, Watson,“ povedal Holmes a zlomyseľne sa usmial, „ale je to vidiecky lekár, ako ste veľmi bistro poznamenali. Myslím, že moje závery sa celkom zakladajú na pravde. Pokiaľ ide o prívlastky, povedal som, ak sa dobre pamätám, že je prívetivý, neambiciózny a roztržitý. Podľa mojej skúsenosti len prívetivý človek dostáva v našom svedectve dary, len neambiciózny opustí londýnsku kariéru a odíde na vidiek a len roztržitý nechá palicu namiesto vizitky, keď vás hodinu čaká v izbe.“

„A ten pes?“

„Ten nosieva túto palicu za svojím pánom. Je to ľaňák palica, pes ju vždy mocne drží uprostred a celkom jasne vidno stopy po jeho zuboch. Ten pes má, ako vidno z medzery medzi stopami, čeľusť priveľmi širokú na teriéra a nie dosť širokú na mastifa. Možno je to – áno, namojveru, je to chlpatý španiel.“

Medzitým vstal, chodil po izbe a pri posledných slovách zastal v obločnom výklenku. Hlas mu zaznel tak presvedčivo, že som na neho prekvapene pozrel.

„Priateľ môj, ako môžete byť o tom taký presvedčený?“

„Len pre tú jednoduchú príčinu, že toho psa viďim už pred našou bránou a jeho pán už aj cengá.

PES BASKERVILLSKÝ

Ostaňte, Watson, prosím vás! Je to váš kolega a vaša prítomnosť mi možno pomôže. Teraz nastáva dramatický osudový moment, Watson, keď počujete na schodoch kroky, ktoré vám vchádzajú do života, a neviete, či v dobrom a či v zlom. Čo sa doktor James Mortimer, človek vedy, opýta Sherlocka Holmesa, odborníka na zločinnosť? Ďalej!“

Výzor nášho návštevníka ma prekvapil, lebo som očakával typického vidieckeho lekára. Bol veľmi vysoký, štíhly, mal dlhý nos ako zobák, ktorý mu vyčnieval spomedzi dvoch pichľavých sivých očí, postavených blízko seba a jasne iskriacich v zlatých ránoch okuliarov. Oblečený bol ako lekár, ale dosť nedbanlivo, lebo redingot mal špinavý a nohavice obdraté. Hoci bol mladý, bol už zhrbený a kráčal s hlavou nachýlenou dopredu; všeobecne pôsobil dojmom krátkozrakého dobráka. Keď vošiel dnu, oči mu padli na palicu, ktorú mal Holmes v rukách, a priskočil k nej s radostným výkrikom. „To som naozaj rád,“ povedal. „Nebol som si istý, či som si ju nechal tu a či v lodnej kancelárii. O túto palicu by som nechcel prísť ani za svet.“

„Ako vidíš, je to dar,“ povedal Holmes.

„Áno, prosím.“

„Charing Cross Hospital?“

„Od niekoľkých priateľov, keď som sa ženil.“

„Ale, ale, to je škoda!“ povedal Holmes a pokrútil hlavou. Doktor Mortimer pozrel cez okuliare, mierne začudovaný.

„Prečo?“

„Len preto, lebo ste nám vyvrátili isté dedukcie. Keď ste sa ženili, hovoríte?“

„Áno, prosím. Oženil som sa, odišiel z nemocnice a vzdal som sa tak všetkých nádejí na konzultač-

PES BASKERVILLSKÝ

nú prax. Bolo načase, aby som si už vytvoril vlastný domov.“

„Ale, ale, nakoniec sme sa ani tak veľmi nezmýlili,“ povedal Holmes. „A teraz, pán doktor Mortimer...“

„Nie doktor, prosím, nie doktor – skromný absolvent medicíny.“

„A zrejme človek presného myslenia.“

„A fušer vo vede, pán Holmes, zberateľ muší na brehoch veľkého neznámeho oceánu. Nazdávam sa, že sa zhováram s pánom Sherlockom Holmesom, a nie...“

„Nie, toto je môj priateľ, doktor Watson.“

„Teší ma, že vás poznávam, pán doktor. Počul som už o vás v súvislosti s menom vášho priateľa. Vy ma veľmi zaujímate, pán Holmes. Nečakal som takú dolichocefálnu lebku a tak výrazne vyvinuté nadočnicové partie. Nenahneváte sa, ak vám prstami prebehnenim po parietálnom šve? Odliatok vašej lebky, pán Holmes, by bol ozdobou každého antropologického múzea, kým by nebolo možné dostať originál. Nechcem byť nepríjemný, ale túžim po vašej lebke.“

Sherlock Holmes ponúkol návštevníka, aby si sedol do kresla. „Ako vidím, ste nadšenec vlastného povolania, práve tak ako ja,“ povedal. „Podľa vášho ukazováka vidím, že si sám šúľate cigarety. Pokojne si zapálte!“

Návštevník vytiahol papieriky a tabak a s prekvapujúcou obratnosťou si ukrútil cigaretu. Dlhé, trasúce sa prsty mal pohyblivé a nepokojné ako tykadlá.

Holmes mlčal, ale podľa živých ohníčkov v očiach som videl, aký záujem vzbudil v ňom náš čudný návštevník.

„Nazdávam sa,“ povedal nakoniec, „že ste ma včera večer a dnes nepočtili svojou návštavou preto, aby ste mi študovali lebku.“

PES BASKERVILLSKÝ

„Nie, pán Holmes, nie, hoci ma teší, že som mal aj túto možnosť. Prišiel som k vám, pán Holmes, lebo som zistil, že som veľmi nepraktický človek, keď som narazil na veľmi vážny a nezvyčajný problém. Keďže vás pokladám za druhého najväčšieho experta v Európe...“

„Naozaj? Môžem sa spýtať, kto má česť byť tým prvým?“ opýtal sa Holmes trochu drsne.

„Človeku presného vedeckého myslenia vždy musí veľmi imponovať spôsob, ako pracuje pán Bertillon.“

„Nebolo by teda lepšie, keby ste sa poradili s ním?“

„Povedal som, pán Holmes, že človeku presného vedeckého myslenia. Ale podľa všeobecného uznania vy ste jediný praktický znalec života. Dúfam, pán Holmes, že som vás nechtiac...“

„Iba trošku,“ povedal Holmes. „Bolo by múdrejšie, pán doktor Mortimer, keby ste mi bez veľkých rečí láskavo vysvetlili, aký je vlastne ten problém, v ktorom ma žiadate o pomoc.“

2

Baskervillská kliatba

„Vo vrecku mám rukopis,“ povedal doktor James Mortimer.

„Všimol som si ho, len čo ste vošli do izby,“ povedal Holmes.

„Je to starý rukopis.“

„Z počiatku osemnásteho storočia, ak to nie je falfizikát.“

„Ako to viete, pán Holmes?“

„Kúsok z neho ste mi poskytli na skúmanie po celý čas, kym ste rozprávali. Bol by to nanič odborník,

PES BASKERVILLSKÝ

ktorý by nevedel určiť dátum dokumentu približne na desaťročie. Možno ste o tom už číitali moju malú monografiu. Kládol by som ho do roku 1730.“

„Presný dátum je rok 1742.“ Doktor Mortimer ho vytiahol z náprsného vrecka. „Túto rodinnú listinu mi zveril do opatery sir Charles Baskerville, ktorého náhla a tragickej smrť asi pred tromi mesiacmi spôsobila v Devonshire veľký rozruch. Môžem povedať, že som bol nielen jeho osobným lekárom, ale aj priateľom. Bol to človek silného ducha, pán Holmes, bystrý, praktický a bez fantázie ako ja. Ale tento dokument pokladal za vážnu vec a duševne sa pripravoval na koniec, aký ho napokon aj stihol.“

Holmes sa načiahol za rukopisom a povystieral ho na kolene.

„Všimnite si, Watson, ako sa tu strieda dlhé a krátke s! Patrí to medzi znaky, podľa ktorých som mohol určiť dátum.“

Pozrel som mu ponad plece na žltý papier a na vyblednuté písmo. V záhlaví bolo napísané *Baskervillský zámok* a pod tým načarbané veľkými číslicami 1742.

„Zdá sa, že je to nejaký zápis.“

„Áno, je to zápis legendy, ktorá sa vyskytuje v baskervillskej rodine.“

„Ale ako viem, chcete sa so mnou poradiť o nejakom súčasnejšom probléme.“

„O súčasnejšom. O veľmi praktickom, naliehavom probléme, ktorý musím vyriešiť za dvadsaťštyri hodín. Ale rukopis je krátky a úzko s tým súvisí. Ak dovolíte, prečítam vám ho.“

Holmes sa oprel dozadu v kresle, spojil si brušká prstov a s výrazom rezignácie zatvoril oči. Doktor Mortimer obrátil rukopis k svetlu a mocným chraplavým hlasom čítal čudnú, starodávnu povest:

PES BASKERVILLSKÝ

„O pôvode psa baskervillského sa už všeličo porozprávalo, ale kedže ja po meči od Huga Baskerville pochádzam a príbeh som počul od svojho otca, ktorý ho tiež bol počul od svojho, zapísal som ho s hlbokým presvedčením, že sa odohral tak, ako je tu zaznamenaný. Rád by som vo vás, synovia moji, vzbudil vieri, že tá istá Spravodlivosť, ktorá tresce hriech, milosrdne ho aj odpúšťa, a že nijaká kliatba nie je taká ťažká, aby ju modlitba a ľútosť zmyť nemohli. Naučte sa teda z tohto príbehu nebáť sa ovočia minulosti, ale radšej pozerať do budúcnosti, aby sa na našu záhubu nerozpútali tie zlé vášne, ktorými naša rodina tak žalostne trpela.

Védzte teda, že za čias Veľkej vzbury (ktorej dejiny, učeným lordom Clarendonom spisané, veľmi úprimne vašej pozornosti odporúčam) tento pan-ský dom baskervillský držal Hugo toho istého mena, a nemožno popriť, že to bol divý, svetáky a bezbožný človek. To by mu susedia aj boli odpustili, lebo vedeli, že medzi Baskervillecami sa nikdy nerodili svätki. Ale on mal v sebe samopaš a ukrutnosť, ktoré po celom západe jeho meno až príslovečne preslávili. Stalo sa, že tento Hugo sa zamíloval (ak naozaj takú temnú vášeň možno takým pekným slovom označovať) do dcéry zemana, ktorý mal pozemky vedľa baskervillského panstva. No kedže tá mladá panna bola rozvážlivá a dobrej povesti, jednostaj sa mu vyhýbala, strachom sa pred jeho zlým menom trasúc. A tak sa stalo, že na deň svätého Michala sa tento Hugo s piatimi či šiestimi svojimi lenivými a lotrovskými druhami zakradol na dvor a uniesol pannu, keď jej otec a bratia neboli doma, o čom on dobre vedel. Keď pannu do zámku doniesli, zavreli ju do hornej izby a Hugo a jeho priatelia zasad-

PES BASKERVILLSKÝ

li k dlhým radovánkam, ako ich nočnou obyčajou bývalo. Úbohé dievča nad nimi, pravda, obracalo pozornosť na ich spev, krik a strašné kliatby, ktoré k nej zdola prichádzali, lebo sa povráva, že Hugo Baskerville, keď už bol vínom spity, používal také slová, že div nezrazili na zem toho, kto ich vypo-vedal. Nakoniec v útrapách strachu vykonalo to, čo by bolo aj toho najodvážnejšieho a najbystrejšieho muža vyľakalo, lebo po divom viniči, ktorý pokry-val (ako ešte aj teraz pokrýva) južnú stenu, spustila sa nadol spod strechy a tak cez slatinu ušla domov, hoci medzi zámkom a jej otcovským dvorom sú tri milé vzdialenosťi.

Stalo sa, že po dlhej chvíli Hugo od svojich hos-tí odišiel, aby jedla a nápoja – možno aj s inými horšími vecami – svojej zajatkyni doniesol, a na-šiel klietku prázdnu a vtáka uleteného. Potom, ako sa dalo čakať, ostal akoby diablon posadnutý, lebo keď po schodoch do jedálne zbehol, vyskočil na veľ-ký stôl, flaše a misy zmietol a pred celou spoloč-nosťou skríkol, že tej noci svoje telo a dušu svoju mocnostiam pekelným zapredá, len aby mohol tú dievčinu dosťať. A kým hýrivci bez dychu stáli pred zúrivosťou toho človeka, jeden z nich, možno lotrov-skejší alebo opitejší než ostatní, vykričol, že by mal za ňou vypustiť psy. Nato Hugo vybehol z domu, svojich paholkov zavolal, nech mu kobylu sedlajú a svorku psov púšťajú, a keď dal psom šatku diev-čata, napravil ich na cestu a tak sa psy s plným re-vom v mesačnom svetle na slatinu pustili.

Hýrivci však chvílu stáli bez seba, neschopní po-chopiť všetko to, čo sa v takej náhlosti stalo. Ale vzá-päť si ich hlavy uvedomili, čo sa ide na slatinách konať. Strhla sa medzi nimi haravara, jedni po piš-

PES BASKERVILLSKÝ

toliach, druhí po koňoch a tretí ešte po flaší vína volali. Ale nakoniec im do blázniavej myseľ vstúpilo trochu rozumu a všetci, trinásti počtom, sadli na kone a dali sa ju prenasledovať. Mesiac nad nimi jasne svietil a rýchle sa hnali ďalej a pustili sa tým smerom, ktorým musela ísť panna, aby sa domov dostala.

Prešli jednu-dve míle, keď na slatinách k nočnému pastierovi prišli a na neho kričali, či nevidel korist'. A pastier vraj bol taký strachom pomätený, že sotva rozprávať vládal, ale nakoniec povedal, že naozaj videl nešťastnú pannu a psy po jej stopách idúcich. ,Ale videl som nielen to, ' povedal, ,ale aj ako Hugo Baskerville prebehol okolo mňa na čiernej kobyle a hned za ním taký pekelný pes, no, nech ma Boh chráni, aby mi taký niekedy mal za päťami bežat'. A potom opití páni nakliali pastierovi a pustili sa ďalej. Ale čoskoro dostali husiu kožu, lebo na slatinách sa ozval cval a čierna kobyla, bielou penou pofíkaná, prebehla okolo s ovesenou uzdou a prázdnym sedlom. Potom sa hýrivci dali dohromady, lebo veľký strach padol na nich, ale išli ďalej po slatinách, hoci každý, keby bol sám, bol by najradšej koňa hned na mieste obrátil. Pomaly takto išli a nakoniec sa až k psom dostali. Hoci tie psy svojou odvahou a čistou krvou známe boli, chveli sa v húfe na kraji hlbokej jamy, alebo ako sa na slatinách povie, prepadiska, jedny sa utahovali dozadu a druhé, s naježenou srstou a vyvalenými očami, do úzkej doliny pred seba hľadeli.

Spoločnosť sa tam zastavila, chlapci už oveľa trievzvejší, než boli vtedy, keď vyšli, ako si aj možno predstaviť. Väčšina z nich nechcela za nijakých okolností pokračovať, ale traja, tí najsmelší, alebo možno najopitejší, dopredu k prepadisku sa pustili. Vtom sa prepadisko otvorilo do veľkého priestoru,

PES BASKERVILLSKÝ

na ktorom stáli tie dva veľké kamene, ešte stále tam viditeľné a v dávnych časoch tam nejakými zabudnutými národnimi zasadnené. Mesiac jasne na čistinu svietil a tam uprostred ležalo to nešťastné dievča, kde spadlo, mŕtve od strachu a únavy. Ale nie pohľad na jej mŕtvolu, ani nie pohľad na mŕtvolu Huga Baskervilleho, vedľa ležiacu, dvíhal vlasy na hlate tým trom smelým hýrievcom, ale to, že nad Hugom hrozná bytosť stála a krk mu trhala – veľké čierne zvieraj podobné psovi, ale väčšie než akýkoľvek pes, na ktorom kedy oko smrteľníkovo spočinulo. A ako tak pozerali, bytosť vytrhla Hugovi Baskervilleovi hrdlo, načo, keď ohnivé oči a zakrvavenú papuľu k nim obrátila, všetci traja od strachu skrikli a stále revúci, cez slatiny o dušu spasenú bežali. Jeden, ako sa povráva, umrel ešte tej noci od toho, čo videl, a ostatní dvaja na celý život ako zlomení ľudia ostali.

Taká je povešť, synovia moji, o príchode psa, o ktorom sa povráva, že odvtedy tak strašne rodinu týra. Že som ju zaznamenal, je to len preto, lebo čo je jasnejšie poznané, menšiu spôsobuje hrôzu než to, čo človek iba tuší a čoho sa dožaduje. Nemožno ani zapierat, že mnohí členovia rodiny boli pri svojej smrti nešťastní, lebo vždy náhla, krvavá a záhadná bola. Ale utiekajme sa k nekonečnej dobrote Prozretelnosti, ktorá nie na večné časy nevinných tresce, ako je v Svätom písme pohrozené, ale len do tretieho až štvrtého pokolenia. Této Prozretelnosti, synovia moji, vás týmto porúčam a radím vám, aby ste sa vyhýbali prechodiť slatinami v tých temných hodinách, v ktorých pekelné mocnosti rozpútané bývajú.

(Toto napísal Hugo Baskerville svojim synom Rodgerovi a Johnovi s príkazom, aby o tom nič svojej sestre Elizabeth nepovedali.)